

УДК 371.134+51(07)

Гарачук Тетяна Володимирівна,

викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, аспірант Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

СТАН ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З МАТЕМАТИЧНО ЗДІБНИМИ ШКОЛЯРАМИ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Продовження розбудови національної системи вищої освіти України вимагає реформування змісту освіти, поступового впровадження нових норм та освітніх стандартів підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності. Так, в Національній доктрині розвитку освіти зазначено: «мають постійно оновлюватися зміст освіти та організація навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових зasad економіки, сучасних науково-технічних досягнень» тощо [6].

Як зазначено О. Савченко «через засвоєння змісту освіти особистість готується до збереження й розвитку культури. Він [зміст освіти] має живитися різними джерелами, серед яких найголовніші – природа, наука, виробничі технології, краєзнавство, людинознавство, педагогічні й психологічні знання» [10, с. 61]. Нам видається актуальною точка зору Вол. Бондаря, який трактує зміст освіти, як «систему наукових знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує всеобщий розвиток розумових і фізичних здібностей учнів, формування їх світогляду, моралі та поведінки, підготовку до суспільного життя та праці» [2, с. 44].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор; виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Специфіку підготовки майбутнього вчителя початкової школи проаналізовано К. Авраменко, В. Бондарем, Л. Коваль, О. Комар, І. Осадченко, І. Пальшковою, Л. Петуховою, О. Савченко, Н. Скрипченко, І. Шапошніковою та ін. Проблему підготовки майбутнього вчителя початкової школи до викладання математики досліджували

А. Артемов, М. Богданович, Я. Гаєвець, Н. Глузман, Н. Істоміна, Н. Листопад, Г. Лишенко, Є. Лодатко, М. Моро, О. Онопрієнко, С. Скворцова, С. Тарнавська та ін.

Формування мети статті (постановка завдання). Завданням нашого дослідження є аналіз стану підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними молодшими школярами.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У навчально-виховному процесі зміст освіти реалізується навчальними планами, навчальними програмами, підручниками, посібниками, які визначають вимоги до підготовки кваліфікованих кадрів.

Проаналізувавши навчальні плани 2012 -2013 н. р. галузі знань 0101 «Педагогічна освіта», напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта», кваліфікації «вчитель початкової школи» факультетів підготовки вчителів початкової школи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького та Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки нами констатовано: згідно із Державним стандартом вищої освіти навчальні плани поділені на нормативну та варіативну частини, складаються з трьох циклів, які забезпечують всебічну ґрунтовну підготовку бакалавра початкової освіти.

Проаналізуємо детально зміст навчальних дисциплін кожного циклу з метою зясування стану підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з математично здібними школярами.

Циклі гуманітарної та соціально-економічної підготовки сприяє бакалавру початкової освіти розширити свій загальнокультурний рівень, збагатитися необхідними знаннями у галузі історії України, філософії, історії української культури, української та іноземної мов; сформувати системні знання про історію Батьківщини, особливості її культурного розвитку; ознайомитися з розвитком філософської думки, методологією науково-педагогічних досліджень; забезпечити необхідний для фахівця рівень комунікативної комунікації у сферах професійного та ситуаційного спілкування рідною та іноземною мовами.

Серед предметів цього циклу ми виокремили навчальні дисципліни, які прямо

чи опосередковано впливають на підготовку майбутнього вчителя до роботи із здібними учнями початкової школи, зокрема на первинне формування творчого складника професійної готовності майбутнього вчителя початкової школи, адже лише творчий учитель здатний працювати із здібними школярами. Це такі навчальні дисципліни, як іноземна мова, історія України, історія української культури тощо.

Відтак, розглянувши вимоги до оволодіння знаннями з курсу «Історія України», констатували, що в процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають уміннями використовувати різноманітні методи дослідження, ґрунтовно розкривати суть та закономірності явищ, встановлювати зв'язки між причиною та наслідками, надавати об'єктивну оцінку сучасним подіям. Вивчення цього курсу передбачає виконання самостійних завдань, які можуть бути оформлені у вигляді реферату, що вчить студентів грамотно, логічно, зв'язко викладати основні думки, досліджувати декілька джерел та виводити загальну думку, вміти працювати з літературою. Як наслідок – це формування у бакалавра первинних умінь та навичок виконання науково-дослідницької роботи, розвиток мисливельних операцій (аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація тощо) та вміння робити самостійні висновки та узагальнення.

Цикл математичної, природничо-наукової підготовки передбачає викладання дисциплін, які розширяють світоглядний рівень бакалавра початкової освіти, знайомлячи його з новими інформаційними технологіями, основами валеології та медичних знань, з основами безпеки життєдіяльності та охорони праці, з основами природознавства (ботаніка, землеризуванство, зоологія), математики тощо.

Зокрема, мета курсу «Інформаційні технології навчання» – ознайомити студентів із сучасними інформаційними технологіями, навчити розробляти та проводити уроки з використанням інформаційних технологій навчанням для учнів початкової школи. На нашу думку, сучасний бакалавр повинен досконало володіти комп'ютером, знати необхідні пошукові системи та впроваджувати інформаційні технології в практику роботи початкової школи з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів. Як підкреслено М. Фіцулою «заняття з комп'ютером сприяє розвиткові інтелектуального, духовного та морального

потенціалу учнів, виховує уміння планувати й раціонально організовувати трудові операції, окреслювати цілі діяльності, формує акуратність, точність і обов'язковість» [12, с. 157]. Водночас робота з комп'ютером швидко стомлює дітей, несе велике навантаження на центральну нервову систему та органи зору, впливає на поведінку школярів (діти стають нервовими, збудженими, неврівноваженими, агресивними тощо).

Програмою курсу «Основи природознавства» передбачено формування у студентів природничих понять, професійних умінь та навичок, потреби систематично поновлювати власні знання та вміти їх творчо застосовувати у подальшій професійній діяльності. У процесі вивчення курсу навчальною програмою визначена низка різноманітних завдань творчого характеру для розвитку непересічного, креативного, неординарного студента. Зокрема: підібрати легенди, загадки, ребуси, кросворди, чайнворди, цікавинки до означеної теми, виготовити промовисті картки, зробити гербарій рослин, які належать до різних родин, підібрати дидактичний матеріал тощо. Цей матеріал є важливим складником підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи зі здібними учнями, адже, як зазначено Л. Загладою та Д. Шулікіним щодо класифікації здібностей дітей, є діти-«природознавці», які уважні до предметів та явищ навколошньої дійсності, «мають неабиякий інтерес або виняткові здібності до класифікації, часто порушують питання про походження чи функції предметів, цікавляться різноманітними дослідами й експериментами» [3, с. 36].

Отож, цикл математичної, природничо-наукової підготовки поглибує знання майбутніх учителів початкової школи про можливості інтернет-ресурсів та інформаційних технологій у професійному розвитку, формує уміння й навички професійної діяльності в умовах вищого навчального закладу педагогічного спрямування та спонукає до їх застосування в майбутній діяльності.

Цикл професійної та практичної підготовки є ядром професійної підготовки студентів. Він охоплює дисципліни, які знайомлять фахівця із загальною психологією, педагогікою, історією педагогіки, віковою та педагогічною психологією; особливостями науково-педагогічних досліджень; розширяють знання фахових методик, спонукають до застосування набутих знань у наукових

дослідженнях, навчальному процесі та на практиці. Викладання вказаних дисциплін покликане ознайомити майбутніх учителів з особливостями навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи та забезпечити підготовку виконання ними обов'язків вчителя початкової школи.

Проаналізувавши навчальні програми психолого-педагогічного циклу та фахових методик, дійшли висновку, що бакалавр початкової освіти повинен навчитися виявляти психологічні та індивідуальні особливості молодших школярів, проводити з ними індивідуальну роботу, розвивати їхні задатки, нахили та здібності, закладати основи гуманного ставлення до навколошнього світу, досконало знати методики тощо.

Так, дисципліна «Загальна психологія» посідає важливе місце серед дисциплін психолого-педагогічного циклу, сприяє роз'ясненню студентам місце і значення психології в системі людських знань та розкриває місце людини в групі, суспільстві, світі, сприяє пошуку життевого смислу. У процесі опанування дисципліни бакалаври вчаться порівнювати психічні процеси, стани та властивості індивіда, здійснювати психологічну характеристику особистості, визначати типи, індивідуальні властивості тощо. Вивчення курсу передбачає виконання творчих завдань (підготувати повідомлення з найновішої психологічної літератури, написання творів-мініатюр на теми: «Я – майбутній педагог», «Що я можу, що я хочу, ким я є?», складання пам'яток для учнів початкової школи «Як підтримувати увагу на уроці?», «Як удосконалювати свою пам'ять?», складання психологічних ребусів, кросвордів тощо).

Зазначимо, «Загальна психологія» займає чільне місце в підготовці майбутнього вчителя початкової школи до роботи із здібними учнями. Наприклад, вивчаючи психічні властивості особистості, студенти ознайомлюються із темою: «Здібності» (10 год). Грунтовно розкривається поняття про здібності, їх характеристика, структура, характеризуються види здібностей (наукові, педагогічні, математичні, технічні, літературні, музичні тощо), подається якісна і кількісна характеристика здібностей та умови їх розвитку. Студенти вчаться виявляти та розвивати здібності індивіда з використанням різноманітних методик та визначати коефіцієнт розумової обдарованості учнів. Зазначимо, Б. Баєвим

підкреслено: «у здібностях виявляється особистість учня. Це означає, що всебічне знання особистості учня полегшує виявлення і правильну оцінку його здібностей, з одного боку, і керівництво процесом їх розвитку – з другого. А розвиток здібностей в учнів, і насамперед розумових здібностей до навчання – одне з головних завдань нашої школи» [1, с. 55].

Певну роль у підготовці майбутнього вчителя початкової школи до роботи із здібними учнями відіграє курс «*Вікова психологія*». Зокрема, тема «Психологія молодшого школяра» розкриває індивідуально-психологічні властивості молодшого шкільного віку: подається загальна характеристика розвитку молодшого школяра, його анатомо-фізіологічні можливості, характеризується процес адаптації дитини до навчання в школі, новоутворення молодшого шкільного віку, виявляються особливості розвитку спонукальної та пізнавальної сфери дітей. Ці знання необхідні для майбутнього вчителя, адже на думку Я. Коломинського, потрібо вивчити внутрішній світ маленької людини, його нахили, інтереси, пізнати можливості, сили дитини в різних видах діяльності. Це допоможе виявити таку галузь знань, вид діяльності, до якої найбільш здібна дитина, допомогти знайти адекватні методи для розвитку здібностей кожного [5, с. 127].

Зазначений курс передбачає виконання завдань творчого характеру (виконання групових проектів з подальшим захистом, проведення психологічного дослідження із наданням письмового звіту за підсумками роботи, підбір методик для діагностування різних вікових груп, складання карти психологічної готовності дитини до навчання в школі, складання психологічного портрету школяра тощо), які допоможуть у майбутній професійній діяльності правильно діагностувати рівень розвитку психічних процесів.

Однією з головних дисциплін для майбутнього фахівця є *педагогіка*, яка містить теоретичні знання про освіту, навчання, виховання і розвиток підростаючого покоління та розкриває ефективні шляхи управління навчально-виховним процесом загальноосвітнього закладу.

Курс «*Загальні основи педагогіки*» має за мету допомогти оволодіти теоретичними знаннями сучасної науки, розвивати професійні здібності та вміння,

готувати студентів до майбутньої професійної діяльності з ефективним використанням різноманітних технологій навчання, прищепити бакалавру початкової освіти навики самоаналізу, самоосвіти та самовиховання.

Курс *дидактики* знайомить студентів зі структурою навчального процесу, його змістом, різними формами організації навчального процесу, закономірностями, принципами, методами і засобами навчання, вчить проводити об'єктивний контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів. При вивчені цього курсу були сформульовані такі завдання для формування майбутнього творчого вчителя: зверніться до творчої спадщини відомих педагогів минулого та занотуйте їхні міркування; проаналізуйте твори педагогів-класиків та випишіть 4–5 думок про важливість педагогічної теорії в діяльності учителя-вихователя; використовуючи джерела народної педагогіки (народні легенди, прислів'я, казки, національні звичаї), випишіть принципи народної дидактики; ознайомтесь з науковою літературою, в якій розкривається досягнення сучасної генетики в галузі клонування, висловіть свою думку стосовно цього явища тощо.

Вважаємо, що означені завдання допоможуть підготувати майбутнього вчителя до роботи із здібними учнями загальноосвітньої школи.

Курс «*Теорія та методика виховання*» розкриває суть процесу виховання, педагогічні умови, що забезпечують дієвий виховний вплив на формування особистості, знайомить з основними закономірностями, принципами та методами виховання, аналізує основні напрями виховання (правове, екологічне, трудове, розумове, естетичне, фізичне тощо), формулює особливості виховання учнівського колективу та роль школи, сім'ї, громадськості в вихованні підростаючого покоління.

В процесі аналізу навчальної програми, ми звернули увагу на навчально-методичний комплекс вказаного курсу [7; 8; 13].

Підкреслимо: означений комплекс допомагає студентам краще оволодіти теоретичними знаннями та вміти фактично застосовувати їх на практиці та в подальшій професійній діяльності. Низка завдань спрямована на формування творчого учителя, здатного мислити не шаблонно, працювати зі здібними учнями початкової школи. Зокрема: підготувати та інсценувати українську народну казку;

розробити та підготувати до захисту виховну годину з використанням технологій інтерактивного навчання і виховання, розробити та захистити власну виховну модель сучасної школи тощо.

Останнім розділом педагогіки є *школознавство*, яке сприяє оволодінню знаннями про наукові засади внутрішньошкільного управління: особливості методичної роботи в школі; процес організації та управління навчально-виховним закладом; вивчення та поширення передового педагогічного досвіду; впровадження досягнень педагогічної науки у практику тощо.

Отже, курс педагогіки сприяє студенту у здобутті теоретичних та методичних зasad організації навчально-виховного процесу в школі з врахуванням індивідуально-вікових особливостей школяра. Вчить підбирати та застосовувати необхідні методи, засоби, принципи, вибирати оптимальну форму організації навчальної діяльності для найефективнішої побудови навчального процесу.

Треба відмітити, що педагогіка – це наука теоретична, проте, проаналізувавши навчальні програми, виявили значну кількість творчих завдань, адже недарма І. Осадченко порівнює педагога із актором: «намагайтесь грati так, щоб ваш кожен урок залишався у пам'яті учнів як найперший» [9, с. 35], а учнів із глядачами, наголошуючи «робота вчителя – завжди творчість» [9, с. 34].

Йдеться про реалізацію курсу «*Основи педагогічної творчості*» («*Основи педагогічної майстерності*») у вищому навчальному закладі, який сприяє становленню творчої, активної, креативної особистості майбутнього вчителя. Підкреслимо, що завдання цього курсу полягають у ґрунтовному розвитку творчих здібностей кожного студента, вдосконалені особистості шляхом використання різноманітних вправ практичного спрямування з розвитку здібностей (мовленнєвих, артистичних, організаторських тощо), залученні бакалаврів початкової освіти до активної підготовки та участі у конкурсах педагогічної творчості, фестивалях педагогічної майстерності і як наслідок, бажання приймати участь у майбутніх конкурсах педагогічної творчості вчителів загальноосвітніх шкіл.

С. Сисоєвою зазначено, що метою та результатом творчої праці вчителя є творчий розвиток учнів, який має за мету поступове формування здатності

школярів до творчості – «інтегральної якості особистості, що об'єднує спрямованість й мотиви, творчі уміння й психічні процеси, характерологічні якості особистості, які забезпечують людині успіх у творчості і піднімають діяльність людини до творчого рівня» [11, с. 11].

С. Сисоєвою наведено близько 10 тлумачень поняття «творча діяльність» і трактовано творчу діяльність «як засіб реалізації творчих можливостей особистості» [11, с. 94], близько 15 тлумачень поняття «педагогічна творчість» й зазначено, що педагогічна творчість виявляється «в особистісно-орієнтованій розвивальній взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу (педагога і учня), яка зумовлена специфікою психолого-педагогічних взаємовідносин між ними і спрямована на формування творчої особистості учня і підвищення рівня творчої професійної діяльності педагога» [11, с. 97].

Звернемо увагу на різноманітть творчих завдань курсу «Основи педагогічної творчості»:

- з урахуванням тенденцій сучасної моди та загальних професійних вимог, коротко описати зовнішній вигляд сучасного вчителя;
- трансформувати сумну історію у веселу, ввести у сюжет казки додаткового персонажа, перенести події казки у нове місце, змінити негативного персонажа позитивним;
- за допомогою міміки, пантоміміки та жестів продемонструвати задумане слово, зміст відомої пісні, відому телепередачу, повідомлення новин;
- уявити себе багатогранною природою, що просинається зранку. Розказати;
- скласти усну вітальну листівку якомусь герою (один починає вітати, а інший продовжує) тощо [9].

Рекомендуємо завдання використовувати не тільки при вивченні вказаного курсу й при вивченні дисциплін психолого-педагогічного циклу та фахових методик.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у вказаному напрямі. Отже, аналізуючи навчальні програми, звертали увагу на структуру програми, мету та завдання курсу, тематику завдань для самостійної роботи та оригінальність індивідуальних навчально-дослідних завдань у контексті сприяння формуванню

творчого складника професійної готовності майбутнього вчителя початкової школи. Зауважимо, означені завдання сприяють формуванню всебічно розвиненого, соціально активного, високоморального майбутнього вчителя. Він має володіти глибокою теоретичною та практичною підготовкою, знати основи наук, безперервно розширювати свій кругозір і світогляд, постійно вдосконалювати педагогічну майстерність, володіти методами взаємодії з колективом та мати високий творчий потенціал. Н. Капінус переконує: «творчість упливає на формування інтелектуально й морально досконалої особистості, дає можливість людині розуміти свою індивідуальність, свій талант і використати його на добро людям» [4, с. 24].

Проте, констатовано, що процес вивчення жодної дисципліни повнію мірою не сприяє підготовці майбутнього вчителя початкової школи до роботи з математично здібними учнями. Лише у процесі вивчення окремих дисциплін є певні розділи, теми, завдання, запитання, елементи дослідження, які стосуються проблеми підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з здібними учнями. Таким чином, отримані знання, уміння та навички передбачені перерахованими вище дисциплінами вважаємо недостатніми для підготовки відповідного фахівця до роботи з математично здібними молодшими школярами. Відтак пропонуємо ввести у навчальний процес професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи спецкурс «Робота з математично здібними молодшими школярами».

Обґрунтування теоретичних зasad зазначеного спецкурсу є перспективою подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Баєв Б. Ф. Психологічне вивчення учнів / Б. Ф. Баєв. – Радянська школа, 1977. – 110 с.
2. Бондар В. І. Дидактика / В. І. Бондар. – К., Либідь, 2005. – 264 с.
3. Заглада Л., Шулікін Д. Якщо підтримати перші вияви дитячих талантів, то задатки і схильності з великою ймовірністю переростуть у здібності / Л. Заглада, Д. Шулікін // Перша вчителька. – № 1 (01), травень. – 2012.
4. Капінус Н. Готовність учителів до педагогічної творчості / Н. Капінус // Директор школи. Україна. – № 04. – 2008. – С. 24–29.
5. Коломинский Я. Л., Панько Е. А. Учителю о психологии детей шестилетнего возраста : [Кн. для учителя] / Я. Л. Коломинский, Е. А. Панько. – М. : Просвещение, 1988. – 190 с.

6. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : www.mon.gov.ua.

7. Осадченко І. І. Методика виховної роботи : [Навчально-методичний посібник для викладачів та студентів педагогічних спеціальностей] / І. І. Осадченко. – Черкаси : Прометей, 2009. – 169 с.

8. Осадченко І. І. Методика виховної роботи : [Навчально-методичний посібник для викладачів та студентів педагогічних спеціальностей]. – Вид. 2-ге, стереотипне / І. І. Осадченко. – Умань : Жовтій О. О., 2012. – 220 с.

9. Осадченко І. І. Основи педагогічної творчості та майстерності : Навчально-методичний посібник для викладачів та студентів педагогічних спеціальностей / І. І. Осадченко. – Умань : ПП Жовтій О.О., 2012. – 170 с.

10. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

11. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : [Підручник] / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с.

12. Фіцула М. М. Педагогіка : Навч. посіб. Вид. 2-ге, випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.

13. Щоденник класного керівника / [упор. : І. Осадченко]. – 4-е вид., виправл. – Умань : ПП Жовтій О. О., 2012. – 84 с.

Гарачук Тетяна Володимирівна

Стан процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними школярами

Анотація. В статті схарактеризовано стан процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з математично здібними школярами. Проаналізовано навчальні плани та програми факультету підготовки вчителів початкової школи з метою визначення вимог до підготовки кваліфікованих кадрів. Виявлено, що навчальні плани поділені на нормативну та варіативну частини, складаються з трьох циклів та забезпечують всебічну й ґрунтовну підготовку бакалаврів початкової освіти. Досліджено кожен цикл та виокремлено ряд дисциплін, які прямо чи опосередковано, впливають на підготовку майбутнього вчителя початкової школи до роботи зі здібними школярами.

Ключові слова: навчальний план, навчальна програма, майбутній вчитель початкової школи, молодший школяр, підготовка до професійної діяльності, бакалавр початкової освіти.

Гарачук Татьяна Владимировна

Состояние процесса подготовки будущих учителей начальной школы к работе с математически способными учениками

Аннотация. В статье дана характеристика состоянию процесса подготовки будущих учителей начальной школы к работе с математически способными школьниками. Проанализированы учебные планы и программы факультета подготовки учителей начальной школы с целью определения требований к подготовке квалифицированных кадров. Выявлено, что учебные планы разделены на нормативную и вариативную части, состоят из трех циклов и обеспечивают всестороннюю и основательную подготовку бакалавров начального образования.

Исследованы каждый цикл и выделены ряд дисциплин, которые, прямо или косвенно, влияют на подготовку будущего учителя начальной школы к работе со способными школьниками.

Ключевые слова: учебный план, учебная программа, будущий учитель начальной школы, младший школьник, подготовка к профессиональной деятельности, бакалавр начального образования.

Garachuk Tatyana

The state of the process of preparation the future teachers of elementary school to work with mathematically capable pupils

Abstract. The article is described a condition of process the preparation of future primary school teachers to work with mathematically capable pupils. It has been analyzed the curricula and programs the Department of preparation of primary school teachers with the purpose of definition of requirements for the training of qualified personnel. It is revealed that the curricula are divided into normative and varied parts, consist of three cycles and provide comprehensive and thorough training of bachelors of primary education. It has been investigated every cycle and highlighted a number of disciplines, which directly or indirectly affect the preparation of the future primary school teachers to work with capable pupils.

Keywords: curriculum, programme, teacher of elementary school, pupil of primary school, preparation for professional activities, the bachelor of elementary education.